

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова вченої ради гірничо-
екологічного факультету

В.В. Котенко

« 28 » 08 20 19 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ»

для студентів освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 275 «Транспортні технології (за видами)»
спеціалізація 275.03 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»
освітньо-професійна програма «Транспортні технології (на автомобільному
транспорті)»
гірничо-екологічний факультет
Кафедра розробки родовищ корисних копалин ім. проф. Бакка М.Т.

Робочу програму схвалено на
засіданні Кафедри розробки
родовищ корисних копалин ім.
проф. Бакка М.Т.
протокол від 28. 08.2019 р. № 8

Розробник: к.т.н., доц. кафедри РРКК ім. проф. Бакка М.Т. Камських О.В.

Житомирська політехніка	Міністерство освіти і науки України Державний університет «Житомирська політехніка»
------------------------------------	--

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 27 «Транспорт»	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність: 275 «Транспортні технології (за видами)» Спеціалізація 275.03 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	-
Загальна кількість годин - 90		Семестр	
		8-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4,5	Освітній ступінь: «бакалавр»	Лекції	
		12 год.	-
		Практичні, семінарські	
		24 год.	-
		Лабораторні	
		- год.	-
		Самостійна робота	
		54 год.	-
Індивідуальні завдання: - год.			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 36/54.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі» є теоретична та практична підготовка майбутніх фахівців щодо створення безпечних умов діяльності і життя, опанування принципів гармонійного розвитку особистості і сталого розвитку суспільства; полягає у набутті студентом компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку.

Завданнями вивчення дисципліни безпеки життєдіяльності та охорона праці в галузі є виявлення умов позитивного та негативного впливу на життєдіяльність та здоров'я людини зовнішніх та внутрішніх факторів, обґрунтування оптимальних умов та принципів життя.

Результатом вивчення дисципліни є набуття студентами таких компетентностей:

СК-10. Здатність оцінювати та забезпечувати ергономічну ефективність транспортних технологій.

СК-11. Здатність оцінювати та забезпечувати безпеку транспортної діяльності

СК-16. Здатність врахувати людський фактор в транспортних технологіях.

Результатом вивчення дисципліни є набуття студентами таких результатів навчання:

РН-9. Розробляти, планувати, впроваджувати методи організації безпечної діяльності у сфері транспортних систем та технологій.

РН-21. Впроваджувати методи організації безпечної транспортної діяльності.

РН-26. Досліджувати проблеми людського фактору, пов'язані з транспортом, а також наслідки помилок для безпеки та управління. Визначати моделі поведінки людей у зв'язку з помилками.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи безпеки життєдіяльності людини.

Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек.

Тема 2. Природні загрози та характер їх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки.

Тема 3. Техногенні небезпеки та їх наслідки.

Тема 4. Соціально-політичні небезпеки, їх види та характеристики. Соціальні та психологічні фактори ризику. Поведінкові реакції населення у НС.

Тема 5. Застосування ризик орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС.

Тема 6. Психічні властивості і процеси особистості.

Тема 7. Вплив факторів соціального середовища на людину.

Тема 8. Оцінка станів втоми і стресу.

Змістовий модуль 2. Заходи щодо захисту життя людини.

Тема 1. Застосування ризик орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС

Тема 2. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та АТО у НС

Тема 3. Управління силами та засобами ОГ під час НС

Тема 4. Повторення основних положень. Підведення підсумків. Підготовка до заліку.

Тема 5. Вплив біоритмів на працездатність людини

Тема 6. Професійний відбір і професійна орієнтація.

Тема 7. Загальні принципи надання першої долікарської допомоги постраждалим

Тема 8. Засоби пожежогасіння

4. Структура навчальної дисципліни

Кредитні модулі	Змістовні модулі	Кількість годин			
		Всього	л	пр	С. р.
1	2	3	4	5	6
№ 1	Змістовий модуль 1. Основи безпеки життєдіяльності людини				
	Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек.	6	1	2	4
	Тема 2. Природні загрози та характер їх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки.	6	1	2	4
	Тема 3. Техногенні небезпеки та їх наслідки.	5	1	1	3
	Тема 4. Соціально-політичні небезпеки, їх види та характеристики. Соціальні та психологічні фактори ризику. Поведінкові реакції населення у НС.	6	1	2	3
	Тема 5. Застосування ризик орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС.	6	1	2	4
	Тема 6. Психічні властивості і процеси особистості.	5		1	3
	Тема 7. Вплив факторів соціального середовища на людину.	6	1	1	3
	Тема 8. Оцінка станів втоми і стресу.	5		1	3
		Разом змістовий модуль 1	45	6	12
№ 2	Змістовий модуль 2. Заходи щодо захисту життя людини				
	Тема 1. Застосування ризику орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС	6	1	2	4
	Тема 2. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та АТО у НС	6	1	2	4
	Тема 3. Управління силами та засобами ОГ під час НС	5	1	1	3
	Тема 4. Повторення основних положень. Підведення підсумків. Підготовка до заліку.	6	1	2	4
	Тема 5. Вплив біоритмів на працездатність людини	6		1	3
	Тема 6. Професійний відбір і професійна орієнтація.	5	1	1	3
	Тема 7. Загальні принципи надання першої долікарської допомоги постраждалим	6	1	2	3
	Тема 8. Засоби пожежогасіння	5		1	3
		Разом змістовний модуль 2	45	6	12
	ВСЬОГО	90	12	24	54

Житомирська політехніка	Міністерство освіти і науки України Державний університет «Житомирська політехніка»
------------------------------------	--

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Застосування ризику орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС.	2
2.	Психічні властивості і процеси особистості.	1
3.	Вплив факторів соціального середовища на людину.	2
4.	Оцінка станів втоми і стресу.	1
5.	Вплив біоритмів на працездатність людини	2
6.	Професійний відбір і професійна орієнтація.	1
7.	Загальні принципи надання першої долікарської допомоги постраждалим	2
8.	Засоби пожежогасіння	2
РАЗОМ		12

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Небезпеки та їх класифікація.	3
2.	Оцінка ризику небезпек та концепція прийняттого ризику.	3
3.	Надзвичайні ситуації природного характеру.	3
4.	Екстремальні природні явища.	3
5.	Геологічні небезпечні явища.	3
6.	Природні пожежі.	3
7.	Гідрологічні небезпечні явища. Метеорологічні стихійні явища.	4
8.	Надзвичайні ситуації техногенного характеру.	3
9.	Загальна класифікація надзвичайних ситуацій.	3
10.	Надзвичайні ситуації техногенного характеру.	3
11.	Надзвичайні ситуації соціально-політичного характеру	3
12.	Застосування ризик орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС.	3
13.	Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та АТО у НС.	3
14.	Захист населення і територій у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій.	4
15.	Загальні положення та основні принципи захисту населення і територій.	3
16.	Єдина державна система запобігання і регулювання на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру.	4
17.	Управління силами та засобами ОГ під час НС.	3
РАЗОМ		54

7. Методи навчання

1. словесні – лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж;
2. наочні – спостереження, ілюстрація, демонстрація,
3. практичні – вправи, практичні роботи

Житомирська політехніка	Міністерство освіти і науки України Державний університет «Житомирська політехніка»
------------------------------------	--

8. Методи контролю

Під час вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі» застосовуються поточний, модульний контроль і підсумковий контроль знань студентів. Останній здійснюється у формі заліку.

Студент має право не складати екзамен і отримати оцінку за результатами ПМК, якщо він виконав всі види навчальної роботи без порушення встановлених термінів і отримав позитивну (за національною шкалою) підсумкову оцінку.

Якщо студент отримав не задовільну оцінку або не згоден з оцінкою за результатами ПМК, він повинен скласти екзамен.

Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал дисципліни різного характеру і рівня складності, засвоєння якого відповідно перевіряється під час поточного контролю і під час проведення заліку.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

9. Схема нарахування балів

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				100	100
T1,2	T3	T4	T5	T1	T2	T3	T4		
8	7	7	7	7	7	7	7		
T6	T7	T8	Разом: 50	T5	T6	T7,8	Разом: 50		
7	7	7		7	7	8			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	Іспит	Залік	Бали
A	Відмінно	Зараховано	90–100
B	Добре	Зараховано	82–89
C			74–81
D	Задовільно	Зараховано	64–73
E			60–63
FX	Незадовільно, з обов'язковим перескладанням окремих модулів	Не зараховано	35–59
F	Незадовільно, з обов'язковим перескладанням повного курсу	Не зараховано	0–34

10. Методичне забезпечення

Інтерактивні методи навчання, карти-схеми, макети, відеоматеріали.

11. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки на тему: «Загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності»/Укладачі: Дерев'янка О.В., В.О. Шлапак. - Житомир: РВВ ЖДТУ, 2008. – 40 с.

2. Методичні вказівки до аудиторного та самостійного вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності» для студентів галузі знань 0305«Економіка і підприємництво» (денної та заочної форми навчання) / Укладач: Дерев'яно О.В. - Житомир: РВВ ЖДТУ, 2011. - 118 с.
3. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Безпека життєдіяльності» для студентів галузі знань 0305«Економіка і підприємництво» (денної та заочної форми навчання) / Укладач: Дерев'яно О.В., Сивко В.Й., Панасюк А.В. - Житомир: РВВ ЖДТУ, 2011. - 50 с.
4. Методичні вказівки з розробки питань охорони праці в дипломних проектах / Укладачі: В.Й. Сивко, Дерев'яно О.В. - Житомир, ЖДТУ, 2004.- 45 с.
5. Методичні вказівки до аудиторного та самостійного вивчення дисципліни «Основи охорони праці» (для студентів напряму підготовки 6.050301 «Гірництво»). / Укладачі: В.Й. Сивко, С.С. Іськов - Житомир, РВВ ЖДТУ, 2010.- 62 с.
6. Методичні вказівки до виконання розрахунково-графічної роботи з курсу «Безпека життєдіяльності» (для студентів спеціальності 7.05030101 «Розробка родовищ та видобування корисних копалин» за напрям підготовки 6.050301 «Гірництво») / Укладачі: А.В. Камських, Т.Є. Камських – Житомир, ЖДТУ, 2014. - 23 с.

12. Рекомендована література

Основні законодавчі та нормативно-правові акти

1. ДСТУ 2272-2006 „Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять”.
2. Конституція України. Основний закон. – К., 1996.
3. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97). - Київ: Відділ поліграфії Українського центру держсанепіднагляду МОЗ України, 1998. - 125 с.
4. Про адміністративні порушення: Закон України. – К., 1993.
5. Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 27.
6. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань: Закон України від 14 січня 1998 р. – К., 1998.
7. Про охорону здоров'я: Закон України. – К., 1992.
8. Про охорону праці: Закон України. – К., 1992.
9. Про пожежну безпеку: Закон України. – К., 1993.
10. Про цивільну оборону України: Закон України від 3 лютого 1993 р. – К., 1993.
11. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань: Закон України від 14 січня 1998 р. – К., 1998.
12. Про охорону здоров'я: Закон України. – К., 1992.
13. Про пожежну безпеку: Закон України. – К., 1993.

Основна література

1. Бакка М. Т., Редчиць В. С., Сивко В. Й. Основи безпеки життєдіяльності людини: Навч. посібник. – Житомир: РВВ ЖІТІ, 1997. – 340 с.
2. Бакка М.Т., Редчиць В.С., Сивко В.Й. Основи безпеки життєдіяльності людини. – Житомир., РВВ ЖІТІ, 1997, 340с.
3. Белов С.В., Морозова Л.Л., Сивков В.П. Безопасность жизнедеятельности. Ч. 1. – М.: ВАСОТ, 1992, 136с.
4. Белов П.Г., Козьяков А.Ф. и др. Безопасность .жизнедеятельности. Ч. 2. – М. ВАСОТ, 1993, 164с.
5. Мищенко І.М. Забезпечення життєдіяльності людини в навколишньому середовищі. – Кіровоград, 1998, 292с.
6. Пістун І.П. Безпека життєдіяльності. – Суми: “Університетська книга”. 2000. – 301 с.
7. Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти України I-IV рівнів акредитації/ за

- ред. /Є. П. Желібо, і В.М. Пічі. – Львів: Піча Ю.В., К.: "Каравела", Львів: "Новий Світ.", 2002. – 328 с.
8. Касьянов М.А., Ревенко Ю.П., Медяник В.О., Арнаут І.М., Друзь О.М., Тищенко Ю.А. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник. – Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2006. – 284 с.
9. Концепція освіти з напрямку "Безпека життя і діяльності людини" / В.О. Кузнецов, В.В. Мухін, О.Ю. Буров та ін. // Інформаційний вісник. Вища освіта. – К.: Вид-во наук-метод. центру вищої освіти МОНУ, 2001. – № 6. – С. 6–17.
10. Ліпкан В.А. Безпекознавство: Навч. посіб. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2003. – 208 с.
11. Мохняк С.М., Дацько О.С., Козій О.І., Романів А.С., Петрук М.П., Скіра В.В., Васійчук В.О., Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. Львів. Видавництво НУ "Львівська політехніка", 2009.- 264 с.
12. Осипенко С.І., Іванов А.В. "Організація функціонального навчання у сфері цивільного захисту". Навчальний посібник. – К., 2008. – 286с.
13. Скобло Ю.С., Соколовська Т.Б., Мазоренко Д.І., Тищенко Л.М., Троянов М.М. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації. – Київ: Кондор, 2003. – 424с.
14. Черняков О.Г., Кочін І.В., Сидоренко П.І., Букін В.Є, Костенецький М.І. Медицина катастроф. Навч. посібник. К.: "Здоров'я". 2001, - 348 с.
15. Яким Р.С. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. – Львів: Видавництво "Бескид Біт", 2005. – 304 с.
16. Яремко З.М. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. Львів. Видавничий центр ЛНУ ім. Ів. Франка, 2005.- 301 с.

Додаткова література

1. Бегун В.В., Бегун С.В., Широков С.В. Казачков І.В., Литвинов В.В., Письменный Е.Н. Культура безопасности на ядерных объектах Украины. Учебн. пособие. – К. НТУУ КПИ, 2009, -363с.
2. Безопасность жизнедеятельности: Учебник / Под ред. проф. Э.А. Арустамова. – 2-е изд. перераб. и доп. – М.: Изд. дом "Дашков и К", 2000. – 678 с.
3. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. / О.С. Баб'як, О.М. Сітенко, І.В. Ківва та ін. – Х.: Ранок, 2000. – 304 с.
4. Заплатинський В. М. Полімовний тлумачний словник з безпеки. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 120 с. ISBN 978-911-01-0002-1
5. Заплатинський В., Матис Й. Безопасность в эру глобализации. Монография. – ЦУЛ, 2010.- 142.
6. Іванова І.В., Заплатинський В.М., Гвоздїй С.П. "Безпека життєдіяльності" навчально-контролюючі тести. – Київ: "Саміт-книга", 2005. – 148 с.
7. Импульсная техника пожаротушения и многоплановой защиты. Изд.3-е, с изм. и доп./ Сост. В.Д.Захматов, А.С. Кожемякин. – Черкассы: ЧГТУ, 2002. – 31 с.
8. Кулалаєва Н.В., Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д., Ручні та пересувні засоби пожежогасіння: основні типи, будова та безпечно використання. Навчальний посібник. Київ, 2011. – 189 с.
9. Кулешов Н.І., Уваров Ю.В., Олейник Є.Л., Пустомельник В.П., Єгурнов Ф.І. Пожежна безпека будівель та споруд. – Харків, 2004. – 271 с.
10. Літвак С. М., Михайлюк В. О. Безпека життєдіяльності. Навч. посібник. Миколаїв. - ТОВ "Компанія ВІД". – 2001. – 230 с.
11. Надзвичайні ситуації. Основи законодавства України. – К., 1998. – 544 с.
12. Основи соціоекології: Навч. посіб. / Г.О. Бачинський, Н.В. Бернада, В.Д. Бондаренко та ін.; За ред. Г. О. Бачинського. – К.: Вища шк., 1995. – 238 с.

13. Павленко А. Р. Компьютер и здоровье. Решение проблемы. 3-е изд., перераб. и доп. – К.: "Основа", 1998. – 152 с.
14. Пістун І. П. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. – Суми: Університет. книга, 1999. – 301 с.
15. Правила пожежної безпеки в Україні, затверджені наказом МНС України 19.10.2004 року № 126
16. Смоляр В. І. Фізіологія та гігієна харчування. Підручник для студентів. – К.: "Здоров'я", 2000. – 335 с.
17. Халмурадов Б.Д. Безпека життєдіяльності. Перша допомога в надзвичайних ситуаціях: Навч.посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 138 с.
18. Ярошевська В.М., Ярошевський М.М., Москальов І.В. Безпека життєдіяльності. – К.: НМЦ, 1997. – 292 с.

Internet-джерела

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>.
2. Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua> .
3. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.

Журнали:

1. «Безпека життєдіяльності». – 2000 – 2013 р.р.

13. Інформаційні ресурси

1. Презентації лекційного курсу «Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі» (персональний кабінет викладача).
2. Тестові завдання (внутрішній сайт Житомирська політехніка).
3. Методичні розробки (внутрішній сайт Житомирська політехніка).